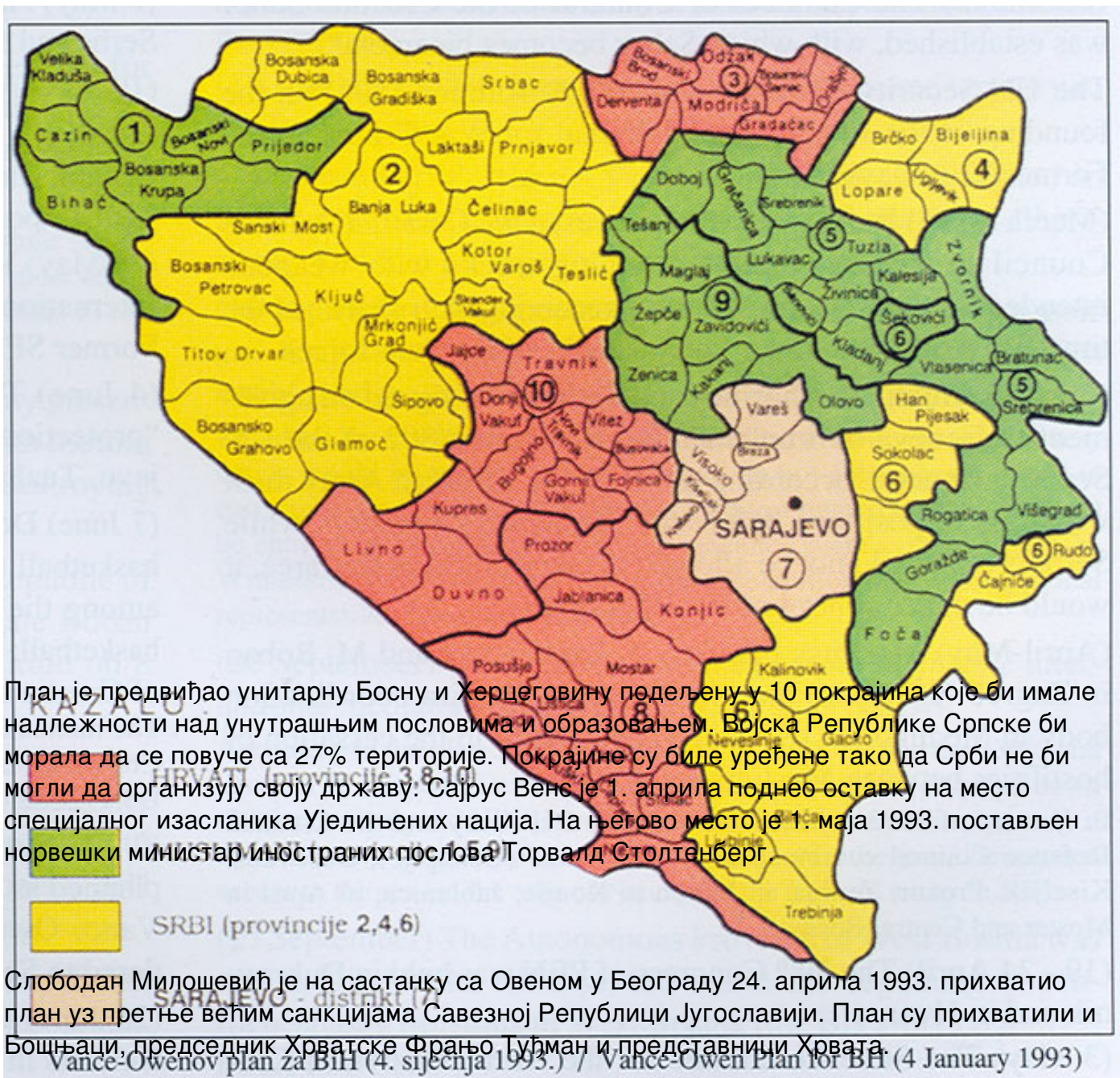

На данашњи дан 1992. године копредседници Женевске конференције о претходној Југославији Сајрус Венс и лорд Дејвид Овен објавили су предлог уставног уређења Босне и Херцеговине, према којем би она била децентрализована и подељена на аутономне регионе. План су прихватили Бошњаци и Хрвати, али су га одбили Срби. Овај план је био последњи план та унитарну Босну и Херцеговину, а потоњи мировни планови су предвиђали поделу државе.

Овен је сазавао мировну конференцију у Атини 1. маја 1993. на којој су учествовале све зарађене стране. Представник Срба Радован Караџић није желео да потпише споразум јер се плашио да ће Република Српска бити одсечена. Овен се уздао да ће Милошевић, Момир Булатовић и Добрица Ћосић утицати на Караџића да потпише споразум. Караџић је након вишечасовног убеђивања, пристао да потпише споразум, али под условом да га ратификује Народна Скупштина Републике Српске.

Скупштина је сазвана 5. маја 1993. на Палама, а присуствовали су и Милошевић, Булатовић, Ћосић и грчки премијер Константинос Мицотакис који су убеђивали српске посланике да прихвате план. Међутим, Ратко Младић је посланицима показао територије под контролом ВРС и територије које је Србима нудио Венс-Оеновим план.

На затвореној седници, посланици Народне Скупштине Републике Српске су одбацили Венс-Оенов план, а југословенска делегација је напустила заседање. Лорд Овен је 18. јуна саопштио да је план званично мртав.

Данас је среда, 28. октобар. До краја године има 64 дана.

1492 - Шпански морепловац Кристифор Колумбо открио је Кубу на првом путовању преко Атлантика и прогласио је поседом Шпаније.

1704 - Умро је енглески филозоф Џон Лок, један од утемељивача емпиризма. Оспоравао је теорију о урођеним идејама и принципима и успоставио начело да нема ничег у разуму што претходно није прошло кроз чула и да све идеје којима разум оперише потичу из искуства. Као политички филозоф залагао се за верску толеранцију и поштовање мишљења и опредељења других, за ограничење владарске моћи и законску заштиту индивидуалних права и слобода грађана. Снажно је утицао на касније филозофе емпиричаре и теоретичаре либералног друштва и грађанске државе.

Дела: "Оглед о људском разуму", "Писма о толеранцији", "Две расправе о влади", "Васпитање".

1716 - Умро је српски поморац и математичар Марко Мартиновић. Родом је био из Пераста у Боки Которској. Постао је руски кнез, стручњак за хидроградњу и бродоградњу.

Као наставник Поморске академије у Венецији подучавао је и младиће из Русије примљене на молбу цара Петра Великог.

У родном месту је руководио једном од најстаријих поморских школа на Јадрану. Аутор је једне расправе о градњи бродова, која је била посвећена Мартиновићевом ученику Дмитрију Галицину.

1746 - Перуански градови Лима и оближњи Каљао разорени су у земљотресу који је усрртио најмање 18.000 људи.

1836 - Проглашена је федерација Перуа и Боливије.

1884 - Рођен је композитор, музиколог, педагог и музички критичар Милоје Милојевић, професор Музичке академије у Београду, један од зачетника музикологије у Србији. Докторат музичких наука стекао је 1925. у Прагу, и био је први Србин с тим звањем. Основао је београдски оркестар "Collegium musicum" којим је и дириговао. Стварао је под утицајем романтизма, импресионизма и експресионизма и инспирисао се народним

мотивима. Дела: клавирске композиције "Четири комада", "Мелодије и ритмови са Балкана", хорови "Муха и комарац", "Пир илузија", циклус соло песама "Пред величанством природе", музиколошки списи "Основи музичке уметности", "Студије и чланци".

1886 - На острву Бидл у Њујоршкој луци председник САД Гровер Кливленд открио је Статуу слободе, поклон Француске, коју је израдио Фредерик Огист Бартолди.

1891 - У Јапану је у земљотресу на највећем острву Хоншу погинуло најмање 10.000 људи.

1914 - Рођен је амерички микробиолог Џонас Едвард Салк, који је 1953. пронашао вакцину против дечје парализе, епохално откриће које је на минимум смањило опасност од опаке болести.

1915 - Повлачећи се са српском војском у Првом светском рату, самоубиство је извршио српски писац Милутин Ускоковић, аутор у чијим су делима присутни и романтизам и модерно схватање света.

Завршио је права у Београду и докторирао у Женеви. Покушао је да створи београдски друштвени роман, улазећи у драматичне сударе личности с градском средином, али је више приказивао унутрашња стања интелектуалаца него комплексну слику времена. Дела: романи "Дошљаци", "Чедомир Илић", збирка приповедака "Кад руже цветају", "Под животом", "Vitae fragmenta".

1918 - После распада Аустро-Угарске у Првом светском рату, у Прагу је Национални комитет прогласио преузимање власти и убрзо је створена Чехословачка под председником Томашем Масариком.

1919 - У САД је ступио на снагу закон о прохибицији, којим је забрањена продаја пића с више од пола процента алкохола.

1922 - У Напуљу је почео "Марш на Рим" око 40.000 "црнокошуљаша", припадника оружаних одреда Бенита Мусолинија, чиме је извршен фашистички удар у Италији. Мусолини је два дана касније присилио краља Виторија Емануела III да му повери мандат за састав нове владе и тако је легализован фашистички режим који је владао Италијом до јула 1943. и касније такозваном Италијанском социјалном републиком до 1945.

1923 - Умро је српски политичар и публициста Стојан Протић, један од твораца Радикалне странке, први председник владе Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца. Издавао је и уређивао часопис "Дело" и лист "Одјек". Дела: "О Македонији и Македонцима", "Срби и Бугари у Балканском рату", "Албански проблем и Србија и Аустро-Угарска", "Тајна конвенција између Србије и Аустро-Угарске".

1924 - Рођен је српски тренер Александар Николић, творац супериорне југословенске школе кошарке, најзначајнији стручњак европске кошарке у 20. веку. Кошарку је почео да игра 1946. и наступао је за више екипа укључујући "Црвену звезду" и "Партизан", за југословенски национални тим одиграо је 11 утакмица, а 1951. постао је тренер репрезентације Југославије, којој је донео прве медаље 1961. на европском и 1963. на светском првенству и тутуле првака Европе 1977. и света 1978. У кошаркашким круговима најчешће су га називали "Професор" и био је учитељ плејаде српских тренера. Због огромних заслуга за кошарку 1998. уврштен је у "Кућу славних" у америчком граду Спрингфилд, колевци кошаркашке игре.

1932 - Рођен је кипарски државник Спирос Кипријану, први шеф дипломатије после стицања независности Кипра 1960. Шеф државе постао је 1977. после смрти председника архиепископа Макариоса III.

1940 - Италија је почела напад на Грчку, под изговором да Грчка намерава да нападне Албанију, тада италијанску колонију. Грци су у противофанзиви, која је трајала целе зиме, продрли дубоко у Албанију и нанели противнику озбиљне поразе, али кад је у рат на Балкану ушла Немачка у једном налету су окупиране и Југославија и Грчка априла и маја 1941.

1962 - Совјетски лидер Никита Хрушчов саопштио је да је наредио повлачење ракета

које је требало да буду постављене на Куби, после чега је председник САД Џон Кенеди саопштио да ће обуставити блокаду тог карипског острва, чиме је спласнула напетост у односима Москве и Вашингтона и отклоњена опасност избијања светског сукоба.

1995 - У пожару који је избио у метроу главног града Азербејжана Бакуа погинуло је најмање 289 људи.

2002 - Исламски терористи убили су америчког дипломату Лоренса Фолија близу куће у којој је живео у јорданској престоници Аман, што је било прво убиство једног западног дипломате у Јордану.

2005 - Умро је српски позоришни, филмски и телевизијски глумац Љубомир Љуба Тадић. Дебитовао је на сцени крагујевачког театра "Јоаким Вујић" 1944. Студирао је на глумачкој академији у Београду. Широког дијапазона, снажне емотивности и темперамента, одиграо је стотине улога. Освојио је многобројна национална позоришна и филмска признања, међу којима и две награде за животно дело - "Добричин прстен" у области театра и "Павле Вуисић" за филмску уметност.

2007 - Коалиционе снаге предвођене америчким војницима убиле су око 80 талибана током шесточасовне борбе на југу Авганистана. Борба се водила код града Муса Кале, који контролишу талибани, у провинцији Хелманд, највећем центру за производњу опијума у свету. Талибани су преузели Муса Кале четири месеца након што су га напустили британски војници на основу мировног договора да се одговорност за безбедност препусти локалним старешинама.

2008 - Око 180 људи је изгубило живот, док је више од 10.000 остало без домова, после обилних поплава које су погодиле Јемен, саопштио је Високи комесаријат за избеглице (UNHCR). Највише су погођене југоисточне провинције Хадрамаут и Махра, при чему је поремећено снабдевање струјом, путеви, телефонске линије као и мрежа за снабдевање водом.

(РТ Војводине)